

PREUS

Espanya un trimestre . . . 1'50 ps
A fora. id. 2'50 •
Surt els dies 10-20 i 30 de cada mes.

Número solt: 15 cts

Relació i administració
Quatre Cantons, 3
ARTA (Mallorca)

LLEVANT

DESENARI CATOLIC MALLORQUI

ORVELL⁽¹⁾

A mon volgut mestre D.
Gabriel Llabrés, catedràtic.

IV

Seguint la tasca qu'ens ha-
vem imposada d'anar escollint
i comentant els principals
capítols de la Carta-Franquesa,
per tal de conèixer aquests
cures de nostra història i
fer-ne partícips als esperits
delitosos de saber, que tinguin
prou força de voluntat per
lletgir aquests migrats ensais,
parlant a l'autor la pobresa
de la forma i manca d'orna-
ments literaris, en gràcia a la
bona voluntat, examinarem
breument i sens profundisar
gaire, per no cançar l'atenció
dels lectors, el capítol V de
nostra primera constitució, el
contingut del qual és força
interessant i substancial, a pe-
sa de la seva concisió.

Dia 10 Capítol V (2) «*Que
nul temps no sia naufragi
en Mallorques*» — Naufragi
negú no farà neugun temps
en les parts de l'illa damunt
dita. A primera vista pareix
aquesta disposició una ximple-
ria i una incongruència, pero
cal considerar que la prohibi-
ció qu'encloa, no es refereix
al «naufragi» en el sentit
general i prísti qu'avui donam
(i que també tenia en aquell
temps) a eixa paraula, cosa per
tots eures impossible, dones la
muntura, per poderós que sia,
no pot prohibir una cosa de-
pendent de moltes circum-
stàncies i causes naturals, fora
de la seva potestat, per eures
qüant. El seu precepte i nomenat
es refereix a l'anomenat «test

de naufragi», consistent en la
facultat que s'atribuïen els
habitants de la costa (tant els
nobles i senyors feudals, com
els més miserables pescadors),
d'apropiarse les despulles dels
vaixells naufragats; consequèn-
cia d'això era l'interès qu'ells
tenien perquè hi hagués molts
naufragis, i a voltes fins i tot
els provocaven criminalment,
fent senyals falses en les nits
de tempesta per desorientar
els pobres navegants i fer-los
estimar contra les roques (3).

El Rei En Jaume al prohibir
aquest abominable dret del
naufragi venia a suprimir de-
rel les ferestes costums que
l'ambició i codícia dels riber-
renes posaven en pràctica per
tal de fer-se seus els restes
dels bucs naufragats, cosa que
fou molt beneficiosa per Ma-
llorca no tant sols baix del
punt de vista del progrés mo-
ral, per l'acostament qu'això
suposava envers la doctrina
cristiana de la caritat amb el
proïsm, car pensem també
tendria en compte el legislador
qu'això havia d'afavorir molt la
prosperitat mercantil del nou
Regne, dones, els marxants
porien enviar sens temensa
els seus vaixells carregats, amb
la tranquil·litat de que no hi
havia en nostres costes gent
interessada en lo seu naufragi i
que si percas fortuït o desgra-
ciat, aquest sobrevenia li seria
retornat el que s'hagués pogut
salvar del sinistre.

Veim a Mallorca abans de
passar un segle convertida amb
el centre del moviment co-
mercial de tot el Mediterrani,
monopolisant casi bé, el
comerç amb l'Àfrica, les Repù-
bliques italianes (Génova, Flo-
rència, Pissa etc) Biscaia,
Atenas etc. Sortien del port
de Ciutat a la vora de quatre
centes naus (4) que passetjaven
els colors mallorquins desde
l'estret de Gibraltar fins a n'el
mar Negre i a l'Atlàntic, de les
Afortunades fins a les plajes
flamenques. No volem suposar
que eixa franquesa fos la cau-
sa única i principal de tant
esplendorós floreixement co-
mercial, però creyem no ens
tildarán d'exagerats al afirmar
que fou una de les causes
qu'hi ajudaren.

En la novíssima Recopilació
(de l'any 1805) s'hi troben
disposicions prohibint i casti-
gant els qu'es valguin de se-
nyals falses per fer naufragar
els llenys, els que s'ampareixin
dels restes provinents dels
naufragis, etc. i la conservació
d'eixes disposicions en el dit
Còs legal pareix significar no
era tal volta molt llunyà el
temps en que es feia lo que
prohibeix, (5) en certes encun-
trades de les costes d'Espanyes
(6).

NOTA

- 1) Vegis el nº 335 de «Llevant».
- 2) Pres de la versió catalana publicada per En Benet Pons i Fàbregues, pàgina 23 de son fullet «La Carta Franquesa del Rei en Jaume I constituint el Regne de Mallorca» Estampa l'Esperansa-Palma-1917.
- 3) No fa gaire temps subsistien aquestes bàrbars costums a les costes de la Xina i algunes illes d'Oceania, ont els pirates feien encallar els vapors per robar-los i a voltes

assassinaven els tripulants escàpols del naufragi.

4) Per més detalls vegis Quadradó «Forenses i ciudadanos» pag. 25.
5) Per considerar-la d'interès reproduïrem la llei 11 tit 9 Part 5ª d'«Los pescadores u otros residentes en la ribera que de noche hicieron señales de fuego en los lugares peligrosos para atraer a los navegantes con la depravada intención de que se estrellen sus embarcaciones para robarlos, además de la pena corporal que merezcan han de restituir cuatro tantos de lo robado si se las demanda en el término de un año, y otro tanto más si se les pide pasado este tiempo, Cal tenir en compte que «Las Partidas» no foren promulgades fins l'Ordenament d'Alcalá i encare com a font supletoria.

6) Diem Espanyes perquè en aqueil temps encare teniem las possessions i colonies d'Àmerica i Oceania.

LL. LUCIUS

Artà. MCMXXVI

RONDAYES POPULARS

EL ROMANI

(Continuació)

La jovençana n'hi demanà molts de dobbés però, com la princesa s'en havia enamorada a les totes, no li plangué res sino que manà donar-li tot quant havia demanat i l'etes dues quedaren ben contentes.

Tot d'una que hagué sortida del palau (qué fa ella?, trenca ben depressa s'ametta per veure que hi hauria dedins i en sortiren unes sabates tan garrides que eren una meravella.

S'en tornà tot d'una al palau i va fer avisar a la princesa per si vol comprar-li unes sabates ben guapes que duia. La princesa n'estigué tota contenta perquè així tendria un altra prenda de nuviatge que també li havien esgarrada i manà que fessen pujar a la jova.

I heu de pensar i creure, fiets de Deu, que si garrit havia estat es mantell, ses sabatetes encara heu eren molt més; així és qu'en demanà molts més dobbés i la princesa

sense regatetar gens, les hi donà i encara quedà ben contenta. Ella s'en va ben carregada de dobbés i quant va esser un tros lluny del palau diu:

—Be, ara és s'hora de trencar sa nou; mai puc fer-ho millor que ara.

El trencà i li surtí un vestit qu'era cosa de veure; no eracapàs ningú nat del mon de fer-ne un que li arribàs, ni de bon tros. Cap s'en poria cosir de més garrir ni més elegant.

Sa princesa tenia ja mantell i sabates per poré celebrar ses nocces, i per aixó just que va sebre que hi havia aquella atlota que li duya un vestit, la va fer pujar ben depressa i just que el se va haver mirat, ne quedà tan empenhada que li demanà que digués qu'el volia. Ella li digué que an aquell vestit no'l donaria per cap preu del mon a no ser que li deixàs veure al espós amb a qui la princesa s'havia de casar.

Aquesta no hi consentia de cap manera; però, com més mirava el vestit més li agradava i més ganes en tenia de comprar-lo i suposat que tant el necessitava a la fi se digué:

—Fet a contes; tampoc no m'en pot venir gaire mal de que veja an es meu espós; així idó, que deixi es vestit i acompanyau-la a la seva cambra.

La hi acompanyaren i tot d'una que hi entrà, la jovensana li mostra la mota de romaní que duia i aquell jove, cop en sec, recobrà sa memòria i la va reconeixre. Per aixó li donà una aferrada pes coll i digué:

—Ja poreu anà a dir a sa princesa que no me puc casar amb ella, perque he retrobada sa meua esposa que tenia perduda i amb ella m'en vaig, com és sa meua obligació.

Tota la gent del palau quedaren de pedra i no s' sabien avenir del fet, però no podien oposar s'hi i les deixaren anar. I els dos jovensans, contents i alegres, i ben rics pes dobbés que ella havia tret de ses sabates i mantell que havia venuts a sa princesa, s'en anaren cap a casseva d'ella, avon encara trobaren sa mare que ja havia tornada veyeta, molt veyeta, i tots plegadets visqueren anys i més anys, ben felissos i encara son vius si no son morts.

NOTA

Aquesta rondalla és arreligada al mallorquí vulgar de la que publicà D. Francisc de S. Maspons i Labrós en la plana 32 de s'obra «Cuentos populares catalans» l'any 1885.

A la memoria de D.

Rafel Sard Blanes

El diumenge dia 2, a pesar de l'aigua que queia, per que brusquerjà tot el matí, els antics alumnes de D. Rafel Sard Blanes, (a. c. s.) volgueren celebrar en el Cementeri l'acte necrològic que anunciarem en el darrer número.

L'acte tengué lloc a les 8 1/2 del matí i com deim, a pesar de la pluja se vegé bastant concorregut, de manera que no caberen dins la Capella del cementeri els qui s'hi hviien congregats per pendrer-hi part, qu'eren, la gran majoria, antics deixebles del difunt, entre ells el Bitlle actual D. Joan Vicens i alguns regidors. De part de sa familia hi assistiren son germà D. Antoni i son cosí D. Rafel Blanes Tolosa.

Celebrà la missa el R. Sr. Rosselló, Vicari de Bunyola,

Acabada aquesta, en les grades de la Capella, Mestre Miquel Morey (a) Escolá, un dels iniciadors del acte, va donar lectura a les adhesions rebudes que son: Un telegrama per hom dels Sr. D. Jaume Pzi i D. Cristofol Lliteras residents a Palma i de D. Miquel Llaneras resident a Manacor, targeta de D. Juan Esteve de Petra, i sentida, carta de D. Antoni Mascaró de Palma.

El R. Sr. Rosselló prengué després la paraula i digué la boníssima impressió que aquell acte li causava perque en ell, els antics deixebles del pitorat Sr. Blanes (a. c. s.) donaven testimoni de la bona educació d'el rebuda, ja que els actes que celebraven no podien estar més ben escullits. En primer lloc amb la celebració de la missa demostraven, com pensaven en la seua ànima en sufragi de la qual se deia.

Per honrar ses despules mortals i la memòria del seu Mestre depositaven una hermosa corona damunt sa tomba.

Ara, digué, l'homenatge no està encara acabat; falta continuar lo tota la vida, procurant sempre obrar el bé i fer-se millors de cada dia, perque com més eils se ferán bons, sabis i honrats més a mentarán el bon nom i l'honor de son Mestre.

Acabat son sentit parlament prengué la paraula D. Rafel Blanes Tolosa, cosí del finat, el qual en nom de sa familia, agrai amb tot el cor l'acte d'homenatge que estaven tributant al qui fou son mestre. Després anarea en corporació a depositar damunt sa tomba una hermosíssima corona de flors artificials de la qual penjaven dos amples focs que duien un d'ells en lletres dorades la dedicatòria:

A su inolvidable Maestro. I s'altre sus discipulos i a continuació la llista d'alumnes adhurits que son:

- D. Joan Vicens Massanet
- Miquel Morey Femenias
- Pere Ferrer Font
- Juan Llaneras Amorós
- Juan Ferrer Gnard
- Juan Gelabert Pastor
- Jaume Gelabert Pastor
- Jaume Sureja Esteve
- Miquel Esteve Sureda
- Rafel Nicolau Lliteras
- Pere Gil Sureda
- Antoni Gil Sureda
- Sebastia Vicens Massanet
- Arnau Pascual Esteve
- Jaume Sureda A'zina
- Miquel Foster Catalina
- Bartomeu Amorós Sancho
- Josep Forteza Picó
- Miquel Lliteras Amorós
- Llorens Sancho Ferrassa
- Juan Casellas Sancho
- Josép Valls Fuster
- Pere Moragues de Arcos
- Rafel Blanes Sancho
- Rafael Q. Blanes Blanes,
- Bartomeu Esteve Sancho
- Rafel Sancho Sureda
- Josép Quetglas Quetglas
- Miguel Grau Femenias
- Juan Bonnin Picó
- Nicolau Casellas Casellas
- Sebastia Blanes Sancho
- Antoni Mascaró
- Andreu Femenias
- Rafel Quetglas Quetglas
- Juan Esteve Sancho
- Antoni Fuster Picó
- Miquel Pons
- Jaume Piza
- Cristófol Lliteras
- Antoni Blanes Boisen

—El diuirs de matí en la Parròquia tengué lloc l'Ofici Fúnebre que'l magnífic Ajuntament acordà celebra en sufragi de l'ànima del qui fou vinticinco anys son Segretari cumplint tant escrupulosament les obligacions del seu carreg.

Fou Ofici de 1^a i hi assistí bastanta gent. Presidí el dol l'Ajuntament en ple i la familia del finat.

A. E. R. I. P. A.

Concurs Escolar per 1926

Un fervent artanenc resident a América que vol ocultar son nom i té donades moltes proves de estimar de bon deveres la nostra vila i està dispost sempre al sacrifici per fomentar la seua cultura mos ha enviades cinquanta pesetes perque les destinem a augmentar els premis del Concurs escolar que per enguany està anunciat. Cumplint, idó son encarreg anunciám que se donarán: Tres premis de 15, 10 i 5 pts respectiva nent a altres tants concursants que resolguin es problemes Arimètics que la convocatòria indica entre els Premis del Ajuntament i segues quen en mèrits als qui obtenguen aquests.

Un premi de 8 pts al qui millor faci un anàlisis per escrit d'un fragment de tres retxes del Quijote.

Altre premi de 6 pts al qui escrigui una millor composició sobre Geografia física de Espanya.

Per l'otorgament d'aquests premis que segons l'enviant son de la "Cooperación de artanenses de América," reigirán les mateixes condicions i jurat que pels Premis del Ajuntament.

PROGRAMES

A súplica de diuerents mestres i perque servezca de guia a's alumnes de les escoles de la vila que pensen sollicitar pendre part an el Concurs d'enguany, publicam els temes que se poden desenvolupar per obter els premis que indica el Cartell publicat an aquest periòdic el 3) de gener d'enguany.

Aquest programa-gua és:

Pels Premis Antònia Sancho

TEMES D'HISTÒRIA DE MALLORCA

I—Temps primitiu—Denominacions antigues de les Illes. Foners balearics Cartaginesos i romans. sa cristianisació. Invasió pels vandals. Els gots. Els moros.

II—El Rei Jaume II—Aquest pren possessori del reine—Pretencions de son germà el Rei En Pere. El Rei Anfós fa rendir Mallorca a son poder. Resistència dels Castells d'Alaró, Pollensa i Santueri, Anfós somet Ervissa i Conquesta Menorca. Mort Anfós, Jaume el Just restitueix Mallorca a Jaume II.

III—Reinat de Don Jaume I. Com passa a ser hereu de la corona Persecuta dels pirates. Integridat de Don Sanxo en reconeixre el feude promés al Rei d'Aragó. Sa lleialtat i com li premia D. Jaume d'Aragó. Ajuda de Mallorca a la conquesta de Cerdenya. Privilegis del Rei Sanxo. Mort del Rei Sanxo.

IV—Ramón Lull.—Son naixement e infantesa. Ses jovintuts. Sa conversió. Sos projectes i estudis. Sos escrits. Col legi de Miramar. Sos viatges. Càtedres llogades a proposta seua. Sou apostolat. Sou martiri.

TEMES SOBRE JAUME I EL CONQUISTADOR

I—Nissaga del Rei en Jaume. Son naixement i bateig. Minoria d'edat. Fets principals d'abans de la Conquesta de Mallorca.

II—Jaume I i la Conquesta de Mallorca. Reunió de Cort. Preparatius. Partida. Aturada a Mallorca. Primeres batalles. Siti de Palma. Rendició dels pagesos. Atac a la Ciutat. Rendició dels moros.

III—Entrada triomfal a la ciutat. Rendició del botí. Disturbis entre la soldadesca i els nobles. Energia i seny de D. Jaume. Corrieres per la pagesta de Mallorca. Construcció de la seu. Retorn de D. Jaume a Catalunya.

IV—Nous viatges de D. Jaume a Mallorca, Franqueses. Rendició dels moros que havien romasos a la Comarca Llevantina de Mallorca. Rendició de Menorca i Ervissa. Fets d'armes principals de D. Jaume en la Península. Mort del Rei En Jaume.

TEMES DE GEOGRAFIA

I—Mallorca físicament estudiada. Idea geològica de sa forma.—Forma i extensió. Contorn. Caps, cordilleres, nuus de montanyes i nom de les cimes; planes, coves i barrancs.

II—Vessants (o vertents) Torrents principals. Fets més anomenats. Aigües termals. Albufera. Bahies i cales principals.

III—Artá.—Extensió del seu terme.—Línies.—Orografia.—Hidrografia. Caps i cales de sa vorera de la mar.

Premis del Ajuntament

1—Nombrs sustantivos.—Sa divisió i contries, propios, primitivos, derivados, verbales, simples, compuestos, colectivos, parativos, proporcionales; aumentativos y diminutivos.—Declinación de el niño i la pared.

2—Adjetivo. Sa classificació. Sa terminació. Adjectives. Grados del adjetivo. Adjetivos determinativos, sus clases y distinción de los pronombres.

3—Pronombres.—Sus clases. Pronombres, indefinidos, demostrativos, relativos; indefinidos. Declinación de yo y este.

4—Verbo. Sa divisió.—Conjugaciones.—Voces.—Modos.—Tiempos.—Número.—Personas.—Ridetes y terminaciones.—Desinencias y formación de los tiempos perfectos.—Conjugación de los tiempos simples de decir hacer y estar.

5—Aritmética.—Suma.—Resta.—Multiplicación y división. Datos, datos y resultados de cada una de estas operaciones.

6—Número decimales. Escritura y lectura de el suma.—Resta.—Multiplicación y división de id.

7—Sistema métrico. Su base. Medidas de longitud de superficie, de volumen, de capacidad i de peso.

8=Quebrados=Escritura y lectura; Reducción a un común denominador= Suma, resta, Multiplicación de quebrados y mixtos.

9=Geografía física. Hidrografía; Qué es Océano, mar, golfo, estrechos, río, afluente, lago, laguna, albufera, torrente y manantial. Principales Océanos, mares, golfos, estrechos, y lagos del globo. Id de España. Puertos de id.—Ortografía—Qué son continentes, islas, penínsulas, istmos, cabos, costas, playas. Montañas cordilleras, mesetas, llanuras, valles, desiertos. Volcanes. Describanse los más notables del globo.

11=Europa política—Naciones en que se divide. Capitales, religión, gobierno extensión y población de cada una de ellas.

12=Climas Agrícolas—Calor y humedad—Meteoros beneficiosos y perjudiciales a la Agricultura.

13=Agua para riego como la absorben las plantas. Maneras de obtener agua para riego—Terrenos de secano y de regado. Saneamiento de terre i nos.

14=Angulo, sus clases= Bisectriz Polígonos, sus clases. Triángulos y cuadriláteros. Areas del triángulo, paralelogramo, trapecio y círculo.

15=Cuerpo—Poliedros, y sus partes. Estudio de los prismas, cubos y pirámides. Reglas para hallar el volumen de cada uno de estos cuerpos.

16=Historia de Tobías, padre el hijo.

17=Los Sacramentos. Explicación. Reglas para hallar el volumen de cada uno.

18=Cartago y Roma. Guerras púnicas. Los cartagineses en España. Anibal y Aníbal. Sagunto.

19=Insectos. Su división y noticia de cada orden.

20=Propiedad—Derecho de propiedad—Registro de la propiedad. Cosas comunes. Inventos. Propiedad intelectual. Inmuebles. Bienes públicos y particulares. Expropiación forzosa.

Próximamente se convocará una reunió de mestres i administradors de les deixes pel nomenament de tribunals, designació de lloc d'examens i forma d'aquets.

LL. GARCÍAS=R, BLANES=A. FERRER—ANDREU CASELLAS PVRE— J. ALZAMORA—JUAN VICENS BATLE

NOTICICIES REGIONALS

Dia 2 L'ajuntament de Ciutat fa un dinar de despedida al Governador Sr Perez a Cas Catalá.

Maig 1—A Palma i alguns pobles se fa la festa del treball, sense actes al carrer i sols en locals tancats.

—Inauguració de un Hotel de Can Castellet a Cala-Ratjada. Hei ha discursos i brindis.

Dia 3 —El Governador Civil Sr Perez de Arguelles embarca per anarsen a pendre possessori del Govern Civil de La Corunya per on ha estat anomanat.

Dia 4— Provisionalment se redueix a tres les sortides de vapor de Palma a Barcelona: els dilluns, dimecres i divendres; tres les de Barcelona a Palma: els dimars, dijous i dissabtes

Dia —5 La Prensa s'ocupa dels Jocs Florals de Barcelona, celebrats just en el cor de cada ciutadà amant de la tradició literària.

—Se comenta amb molt d'elogi l'actuació governativa en la Corunya del nou Governador de Balears D. Pere Llores que proximitament pendrà possessori d'aquest Govern civil

Dia 5—Mor a Palma el poeta mallorquí natural de Sóller D. Cristófol Magraner Ripoll. Les lletres mallorquines están de dol. (A.C.S.)

De Son Servera

A dins aquesta desena arribá d' Africa el nostre paísá Guiem (a) Guido que lluitava en defensa de sa Patria en el Batalló d' Inca, companyia ametralladores. Es arribat ben bo i sa. Ben vengut sia.

S'altra dia l'amo'n Tomeu Fetget venia de du una carretada de grava amb so cavall que estava ben bo i sá. A davant ca'n Rafel Bessó s'aturá a xerrar amb un cunyat seu i es

cavall li caigué mort allá mateix. E menescal digué que era d'un atac de gota.

—Dia 5 morí l'amo'n Francesc (a) Garrova que feya estora patia de mal an es có. Acompanyam a la seva família amb el sentiment.

—L'amo'n Toni Madó ja ha uberta la barberia en la plassa de D. Antoni Maura amb uns mobles de lo més fins i elegants. Está de lo més ben arretglada.

CASAMENTS. A dins aquesta desena s'han casat en Sebastia Galmés (a) Cama amb na Sebastiana Servera (a) Voreta. També s'ha casat en Tofol (a) Carso amb na Rafela Roxeta. Deu los do molts d'anys de vida per poder estar plegats i que visquen amb pau i alegria.

Corresponsal

Exposició

Els dies 13—14—15 i 16 del corrent mes de Maig D Juan Sancho Carrió (a) Paino, que té un taller de brodats i manufactura de roba blanca, en ferá una exposició en els salons de la seua casa Villa Las Rosas que segons noticies hei ha treballs valiosíssims. Per aquesta exposició s'ha convidada la Prensa de Palma i s'han repartides tarjetes en la localitat.

Per Artá serà un aconteixement, porque no está el poble acostumat encara an aquesta tan hermosa com utilitària i educativa forma moderna de propaganda artística i comercial que está tant en us en les gran ciutats Heu celebra'n pel bon nom de la nostra vila i desitjam gran éxit al Sr Sancho al que agraïm sa galant invitació.

RELLIGIOSES PARROQUIA

Dijous dia de l'Ascensió Ofici solenne amb sermó a l' hora de Costum El capvespre Mes de Maria amb platica.

Diuenge a la hora de sempre la Comunió per les Mares cristianes i a les 11 Ofici de Dominica amb sermó i després processó de reserva. Al capvespre continuació del Mes de Maria.

CONVENT

Diuenge qui vé se celebrará la Comunió general del Tarcisís. El capvespre seguirá el Mes de Maria amb la solemnidad acostumbrada i sa visita dels Tarcisís.

DE CA NOSTRA

METEOROLOGIA

Pareix que el temps euguaný va un poc enrera, com que nos trobem dins el març porque marçetja.

Dia 2 brusquetjá. El dilluns dia 3 feu un dia boníssim i el dimars comensá bé, però devers les 11 se posá a ploure i a les dotze amollá una calabruixada; valga que fou mesclada amb aigo i no causá mal. Al endemá a mig dia torná ploure i desde llavors fa els dies malaltissos.

MORTS

Diuenge dia 2 de maig morí En Toni Bossa espós de Na Magdalena de Son Diligència s'en arava amb so ferrocarril cap a Palma amb s'idea d'operar-se porque tenia un tumor au es coll. Al ser a Manacor no se sentia jagairebe però feu un esforç per arribar fins a Inca aont hei tenia uns parents. Com més va anar pitjor se sentí, i al ser a Inca devallá, però ja l'hagueren de dur a la Creu Rotja porque es tava molt malament. Al poder parlar digué la direcció del seu parent; acndí aquest i el feu trasladar a casseva. Li administraren s'Extremunció i s'agravá rápidamente i amb tal intensidat que dius una hora era mort. Al cel sia.

—També fou viaticat durant la nit del diuenge Antoni Mas de Na Roca el qual va tenir gota feia temps i ara li repetí morint diveures durant la nit

—Divenres passat morí en Guillem Alzina (a) Clapé des Casellier, de la gravetat del qual parlaren ja en el darrer nº.

—També morí dia 9 dematinada als 89 anys d'edat sa Madona Retgidora mare del Bule de Sa colonia D. Jero-ni.

Deu les tenga tots a la Gloria rebin ses families el nosto condó.

SAGRAMENTATS

Dia 30 al vespre fou viaticat el Sen Banyà Vey de darrera el Convent el qual fa anys que pateix.

Dimecres de vella la també comoregá per Viatic l'amo'n Gil del carrer de Son Ros.

Deu les ajudi a tots per la part que més convenga.

MALALTS

S'hi troba de molta gravetat l'amo Antóui Ferrer (a) Canet del carrer des Liebeig d'un càncer au es coll. Aquesta malaltia és tant traidora que res poden esperar de bo. Deu li ajudi.

SECRETARIA VACANT

Amb motiu de la mort de D. Rafel Sard (a. e. s.) ha quedada vacant la plassa de Secretari del Ajuntament. Aquest ha remesa al Govern la notificació de la vacant porque sia anunciada conforme a la nova llei de Secretaris.

ELOGIS

En la crónica d'Abril de el darrer nº de «Sa Marjal» de Sa Pobra, llegim: Dia 2..... a ses Tres Hores que se feu de les 12 i mitja a les tres de la tarde, hei assisteix tanta gent que umpl l'Església; ha predicat els set sermons D. Andreu Caselles, prevere d'Artá i és estat dels qui hau agradat més mai..... Mos alegrem de aquets elogis com de tots els que se fau a qualseu artaueue.

DESGRACIES

Dijous passat a entrada de fosca alguns carros s'entrebocaren amb En Valent qu'anava amb bicicleta i aquest caigué produint-se una ferida de devés dos centímetres a un peu. La guardia civil se topá amb el fet i prengué els números dels carros porque anaven sense farol i com la cosa durá un poc s'en acumularen molts, tots sense farol i doná lloc a la G. Civil per fer-né una lista llarga.

—Dia 8 en Jero-ni Caminal jove, anant amb bicicleta caigué i se rompé un bras.

—El mateix dia un riu de 8 anys fíy d'en Blay de Na Família qu'estava logat a Son Coll, anant a mirar un ase també caigué i se rompé un bras. Cridam l'atenció de la Junta de Protecció a l'Infantesa sobre aquets misatges de 8 anys.

EXCES D'ORIGINAL

Per excés d'original deixam bastants de treballs que tenim en cartera alguns dels quals...

PIROTECNIA ESPINOSA

Nuevos programas para RAMILLETES DE FUEGOS ARTIFICIALES propios para fiestas particulares, de barrio, jardines...

Novedad en FUEGOS ELÉCTRICOS de gran esplendor lúvias de fuego plateado y dorado

FUEGOS JAPONESES—COHETES REALES con coheteros Cohetes de honor—Cohetes eléctricos—Cohetes cohetes reales con lluvia dorada y plateada.

Dirección Taulera 16 Artá.

Reservat per en
Guillem Bujosa (a) Ganancia

Prest sortirà l'anunci

DELICIOSO!

Resulta delicioso un día de caza, si se coban piezas.
 Pero para cobrarlas se necesita una buena escopeta como
 las que vende a precios módicos,

Julian Garau
CUEVAS DE ARTÁ

También vendo un automovil de 5 plazas usado, pero en
 buen estado, por 3000 Pts,
 Puede verse funcionar
 Marca "peugeot".

SERVICIO DE AUTOMÓVIL
DE
BARTOLOME FLAGUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay
 camión que parte directo para Capdepera y
 Calarratjada de estos puntos sale otro
 para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las
 Cuevas y viajes extraordinarios.

[DIRECCIÓN: ANGULO, 1.

Automòvils de lloguer
DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.
 Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés
 punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8. } ARTÁ.
 Id Son Servera n.º 29 }

Ensaimades i panets
 En lloc se troben millós que a la
PANADERIA Victoria
ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans
 panets, galletes, bescnits, rollets, i tota
 casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVELX a DOMA

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

Disponibile

¿VOLEU ESTAR BEN SERVITS?!

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

te una Agencia entre Artá i Palma i hei
 va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
 classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es cos-
 at des Centro Farmacèntic.

Artá: Palma n.º 3.

Si voleu menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classes a
 preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

Grandes Almacenes
San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

- I -

HOY, COMO NADIE!

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESIR Y CAZAR

que venden más barato que nadie.

Telefono 297 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENÉS MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA
 Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES

PARA VESTIR DE TODAS CLASSES

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
 CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
 PER POLLS, I PONEADORES, INCUBAD-
 RES, ANELLES. PLANS I CONSULTES.

CONSELL-MALLOA

AGENCIA DE ARTÁ A PALMA
 I VICEVERSA

DE

ANTONI GILI (A) COMUNA

Y

B^{ME}. FLAGUER (A) MANGOL

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA

DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24
 DIRECCIO Artá--Can Mangol, Anguo
 --Can Comuna--Pontaró

CAFÉ SENSE MESTRANSA

de varies classes i preus

SEN TORRA CADA DIA

Venta en la botiga de comestibles d'en

JAUME CABRER

ANTONI BLANES